

Федотов Олексій Павлович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри морського та митного права,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
Україна, м. Одеса
e-mail: lightstarpro@yandex.ua
ORCID 0000-0001-7659-3023

УДК 342.951 (477)

ОРІЄНТУВАННЯ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО ОГЛЯДУ

Статтю присвячено висвітленню систем координат, що склалися під впливом правових особливостей застосування випереджувальної інформації у вигляді орієнтування, яке скеровується правоохоронними органами України на адресу митниць Державної фіскальної служби України з метою проведення посадовими особами митниць митного огляду товарів при їх митному оформленні та товарів, що переміщуються через митний кордон України чи митною територією України платниками податків, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Ключові слова: митниця; орієнтування; митний огляд; індикатори ризику; система управління ризиками; форма контролю; профіль ризику.

Федотов А. П., кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедры морского и таможенного права, Национальный университет «Одесская юридическая академия», Украина, г. Одесса.
e-mail: lightstarpro@yandex.ua ; ORCID 0000-0001-7659-3023

Ориентировка как основание для осуществления таможенного досмотра

Статья посвящена освещению систем координат, которые сформировались под воздействием правовых особенностей применения предупредительной информации в виде ориентировок, которые направляются правоохранительными органами Украины в адрес таможен Государственной фискальной службы Украины с целью проведения должностными лицами таможен таможенного досмотра товаров при их таможенном оформлении, а также товаров, перемещаемых через таможенную границу Украины или таможенной территорией Украины плательщиками налогов, которые осуществляют внешнеэкономическую деятельность.

Ключевые слова: таможня; ориентировка; таможенный досмотр; индикаторы риска; система управления рисками; форма контроля; профиль риска.

Вступ. Децентралізація, боротьба з корупцією, захист прав і свобод – основні тенденції сьогоденного реформування українського суспільства та органів влади України. Не є винятком з цього правила і діяльність правоохоронних, фіскальних органів, а також органів фінансового контролю. За певним

колом службових завдань правоохоронні і фіскальні органи взаємодіють між собою. Однією з форм такої взаємодії є скерування правоохоронними органами на адресу фіскальних органів, якими є митниці, інформації щодо порушень порядку переміщення зовнішньоекономічних вантажів із подальшою вимогою щодо проведення фіскальними органами їх митного огляду. Однак не завжди ці орієнтування з боку правоохоронних органів несуть обґрунтовані підстави для проведення митного огляду таких вантажів. У зв'язку з чим актуальність дослідження систем координат, що склалися під впливом правових особливостей застосування орієнтувань як підстави для проведення митного огляду товарів, не викликає сумнівів.

Аналіз літературних даних і постановка задачі дослідження. Дослідженню складних та проблемних аспектів застосування форм митного контролю присвячена досить велика кількість наукових праць. Серед представників наукової спільноти та практиків увагу питанням застосування митного огляду як форми митного контролю у своїх наукових пошуках приділяли: Е. Ю. Баришнікова (E.Y. Baryshnikova), О. В. Гречкіна (O.V. Hrechkina), Є. В. Додін (E.V. Dodin), І. А. Калашнікова (I.A. Kalashnikova), С. В. Ківалов (S.V. Kivalov), Б. А. Кормич (B.A. Kormich), В. П. Науменко (V.P. Naumenko), Г. О. Оліщук (G.O. Olishchuk), П. В. Пашко (P.V. Pashko), Д. В. Приймаченко (D.V. Pryimachenko), В. В. Прокопенко (V.V. Prokopenko), С. С. Терещенко (S.S. Tereschenko), О. А. Шевчук (O.A. Shevchuk), Т. Ю. Юркін (T.Y. Yurkin) та інші.

Водночас дослідження підстав проведення митного огляду як форми митного контролю, попри публікації з цієї проблематики, все ще залишається логічно незавершеним. Отож значущість митного огляду як форми митного контролю і логічна незавершеність наукових розробок у напрямі застосування орієнтувань, які скеровуються правоохоронними органами України на адресу митниць Державної фіскальної служби України з метою проведення посадовими особами митниць митного огляду товарів як підстави проведення такого огляду, зумовлюють необхідність продовження досліджень у даній сфері.

Метою дослідження є висвітлення правових особливостей застосування орієнтувань – випереджувальної інформації, яку правоохоронні органи скеровують на адресу митниць Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) для її урахування та подальшого використання в процесі здійснення митного оформлення зовнішньоекономічних вантажів з їх обов'язковим митним оглядом. Відповідно до означеної мети вирішуються такі **завдання**: аналіз нормативно-правових актів, які закріплюють перелік підстав, за наявності яких митницями ДФС може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України; виявлення проблемних аспектів застосування орієнтувань як випереджувальної інформації, яку правоохоронні органи скеровують на адресу митниць ДФС з метою проведення посадовими особами митниць митного огляду товарів при їх митному оформленні та товарів, що

переміщуються через митний кордон України чи митною територією України платниками податків, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність; надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства і його спрямованості на побудову злагодженої та дієвої системи координат при застосуванні орієнтувань як підстави проведення митницями ДФС митного огляду.

Виклад основного матеріалу. Виявлення, припинення каналів незаконного міжнародного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, сильнодіючих речовин, валютних цінностей, тютюнової продукції, спиртвмісних рідин, зброї, боєприпасів, вибухових речовин на каналах міжнародних транспортних сполучень є одним із завдань органів ДФС. Основні маршрути та способи транспортування таких предметів, а також платники податків, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність (далі – ЗЕД), особливо ті, що знаходяться в Придністровському сегменті Молдавської республіки, є об'єктами ризику, які відпрацюються органами ДФС при взаємодії з правоохоронними органами України.

Проте, на жаль, саме в цьому контексті і виникає найбільше нарікань. Адже в більшості випадків під такі відпрацювання, одним із елементів яких є митний огляд, підпадають цілком сумлінні платники податків, що здійснюють ЗЕД.

Так, відповідно до ст. 558 Митного кодексу України (далі – МК України) органи доходів і зборів при виконанні покладених на них завдань взаємодіють із правоохоронними органами в порядку, встановленому законодавством. При цьому, правоохоронні органи зобов'язані письмово повідомляти органи доходів і зборів про наявність оперативної інформації щодо можливих випадків переміщення товарів з порушенням норм законодавства України [1, ч. 1, ч. 4 ст. 558].

Згідно ж ч. 4 ст. 334 МК України правоохоронні органи, фінансові установи та інші контролюючі органи України відповідно до законодавства на письмові запити органів доходів і зборів або з власної ініціативи інформують органи доходів і зборів про наявні відомості, необхідні для здійснення митного контролю [1, ч. 4 ст. 334].

Отже, однією із форм взаємодії правоохоронних органів та органів доходів і зборів є скерування правоохоронними органами на адресу органів доходів і зборів, якими є митниці ДФС, інформації щодо порушень порядку переміщення зовнішньоекономічних вантажів із подальшою вимогою щодо проведення митницями ДФС митного огляду таких вантажів.

Згідно з ч. 5 ст. 338 МК України, крім випадків, зазначених у ч. 2–4 цієї статті, огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення може проводитися за наявності достатніх підстав вважати, що переміщення цих товарів, транспортних засобів через митний кордон України здійснюється поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, у тому числі в разі отримання відповідної офіційної інформації від правоохоронних органів. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України [1, п. 2 ч. 1 ст. 336, ч. 5 ст. 338].

Відповідно до положень Вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами України, одним із таких випадків є одержання в установленому порядку від правоохоронних органів інформації про переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення з порушенням вимог законодавства з питань державної митної справи [2, п. 14]. Указана інформація правоохоронних органів повинна бути такою, що дозволяє її фіксування, ідентифікацію та опрацювання; має містити дані, достатні для формування висновку про переміщення тих чи інших товарів, транспортних засобів з ознаками порушень митних правил, передбачених ст. 482 «Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем» та ст. 483 «Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю» МК України [3, абз. 8]. Однак не завжди орієнтування з боку правоохоронних органів мають обґрунтовані підстави для проведення митного огляду вантажів – однієї із форм митного контролю.

У Порядку внесення інформації про можливі порушення законодавства з питань державної митної справи до модуля «Орієнтування» автоматизованої системи митного оформлення (далі – АСМО) «Інспектор-2006» закріплено, що «орієнтування – це викладена у паперовій або електронній формі інформація, яка містить відомості про можливі порушення законодавства України з питань державної митної справи з метою вжиття ними заходів щодо виявлення, запобігання та припинення таких порушень» [5, п. 1.2]. Нормативне закріплення поняття «орієнтування» дає змогу стверджувати, що орієнтування – це інформація про осіб та/або транспортні засоби, за допомогою яких можуть бути вчинені порушення законодавства України з питань державної митної справи, а також інформація про товари, що можуть бути об'єктом правопорушення, яка створена митними органами самостійно за результатами здійснення аналітичної роботи або отримана митними органами [4, абз. 8 п. 1.3 ч. 1].

Орієнтування як один з інструментів розробки і реалізації заходів з управління ризиками використовуються для невідкладного інформування митниць про осіб та/або транспортні засоби, за допомогою яких можуть бути вчинені порушення законодавства України з питань державної митної справи, про товари, які можуть бути об'єктом правопорушення та про застосування форм контролю для виявлення, запобігання та припинення таких порушень [4, п. 3.1]. Отже, метою орієнтування є виявлення, запобігання та припинення таких правопорушень, тобто недопущення випуску товарів у вільний обіг на митну територію України з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи.

Підставами для підготовки та внесення до модуля «Орієнтування» АСМО «Інспектор-2006» орієнтувань можуть бути: отримана в установленому порядку інформація правоохоронних органів, інших органів державної влади,

міжнародних організацій, митних та інших уповноважених органів іноземних держав; обґрунтовані результати проведеного органами ДФС, а також їх структурними підрозділами аналізу [5, п. 1.3].

Отже, орієнтування, які правоохоронні органи скеровують на адресу митниць ДФС щодо необхідності проведення огляду, посадові особи митниць вносять до модуля «Орієнтування» АСМО «Інспектор-2006» та проставляють код ініціатора такого орієнтування. Наприклад, 41 – «Керівник митного органу за письмовим повідомленням органу Служби безпеки України»; 43 – «Керівник митного органу за письмовим повідомленням органу Міністерства внутрішніх справ України»; 44 – «Керівник митного органу за письмовим повідомленням органу Прокуратури України» тощо [6, Класифікатор ініціаторів проведення митних формальностей, що можуть бути визначені за результатами застосування системи управління ризиками].

Особливо слід підкреслити те, що орієнтування, які правоохоронні органи скеровують на адресу митниць ДФС (яке за своєю формою, наприклад, може бути листом за № **/****, що скерований начальником управління боротьби з організованою злочинністю ГУ УМВС в *області на адресу * митниці ДФС від **.**.20** щодо необхідності проведення огляду вантажів, оформлюваних в режимі внутрішнього транзиту), повинні містити: відомості чи дані про порушення законодавства України з питань державної митної справи під час переміщення товарів митною територією України; обґрунтування щодо скерування такого орієнтування до митниць ДФС; інформацію, яка стала підставою необхідності здійснення огляду товарів під час їх митного оформлення.

Орієнтування за місцем дії поділяються на: локальні – призначені для використання у митниці ДФС, яка внесла орієнтування до модуля «Орієнтування» АСМО «Інспектор-2006», та глобальні – призначені для використання у всіх митницях ДФС, незалежно від того, ким орієнтування внесено до модуля «Орієнтування» АСМО «Інспектор-2006» [5, п. 1.4].

Мета орієнтувань, які правоохоронні органи скеровують на адресу митниць ДФС щодо необхідності проведення огляду, вбачає те, що посадові особи митниць ДФС проставлять відмітку однієї з десяти форм контролю, що передбачають митний огляд: 201–1 «Проведення ідентифікаційного митного огляду – без розкриття пакувальних місць і без обстеження транспортного засобу»; 203–1 «Проведення повного митного огляду – з розкриттям до 100 % пакувальних місць та поглибленим обстеженням транспортного засобу, з метою перевірки відповідності кількості та опису товарів і транспортних засобів даним, зазначеним у митній декларації»; 204–1 «Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності номера і типу контейнера даним, зазначеним у митній декларації»; 205–1 «Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення»; 206–7 «Проведення митного огляду з метою перевірки дотримання прав інтелектуальної власності»; 207–8

«Проведення митного огляду з метою обстеження зразків нехарчової продукції, що ввозиться на митну територію України для вільного обігу при здійсненні державного контролю продукції»; 208–1 «Проведення митного огляду ручної поклажі, багажу»; 209–1 «Ініціювання проведення особистого огляду»; 210–1 «Проведення митного огляду транспортного засобу». Однією з відміток, які найчастіше проставляються, є форма контролю 202–1 «Проведення часткового митного огляду – з розкриттям до 20 % пакувальних місць і вибіркоvim обстеженням транспортного засобу, з метою перевірки кількості відповідності кількості та опису товарів і транспортних засобів даним, зазначеним у митній декларації» [6, Класифікатор митних формальностей, що можуть бути визначені за результатами застосування системи управління ризиками] у модулі «Орієнтування» АСМО «Інспектор-2006».

Це здійснюється для того, щоб у процесі автоматизованого митного оформлення товарів з використанням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа у разі спрацювання профілів ризику АСАУР, які передбачають проведення митного огляду за напрямками можливого недеklarування товарів, декларування товарів не своїм найменуванням, використання товарів прикриття, – здійснювався митний огляд.

Митний огляд задекларованих товарів здійснюється посадовими особами митниць ДФС згідно з Порядком проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення [7], під час виконання митних формальностей, визначених пп. 4.5.4–4.5.10 п. 4.5 розділу IV Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа [8], а також в інших випадках, встановлених МК України та іншими законами України.

Огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення проводиться посадовими особами митниць ДФС самостійно шляхом: візуального огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення; розкриття пакувальних місць; обстеження транспортного засобу комерційного призначення [7, п. 1.4, п. 4.2]. За результатами проведення митного огляду у випадках, установлених законодавством України з питань державної митної справи, складається Акт огляду відповідної форми [9].

Також необхідно поставити наголос на тому, що ст. 320 Митного кодексу України визначено, що форми та обсяги контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства з питань державної митної справи та міжнародних договорів України при митному оформленні, обираються митницями (митними постами) на підставі результатів застосування системи управління ризиками. Не допускаються визначення форм та обсягів митного контролю іншими органами державної влади, а також участь їх посадових осіб у здійсненні митного контролю [1, ч. 1]. Рішення щодо застосування окремих митних формальностей (форм контролю) реалізується тільки на підставі індикаторів ризику актуалізованих переліків індикаторів ризику.

Індикатори ризику – це критерії із заданими наперед параметрами, виконання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю, що становить ризик [4, абз. 4 ч. 1 п. 1.3]. Індикатори ризику є одним із інструментів системи управління ризиками, що міститься в каталозі митних інструментів митного контролю.

У випадках, коли розробка окремих профілів ризику (профіль ризику – сукупність відомостей про області, індикатори ризику та заходи, необхідні для запобігання або мінімізації ризиків [4, абз. 12 ч. 1 п. 1.3]) недоцільна, зокрема, якщо індикатори ризику не можуть бути використані автоматизовано – формуються переліки індикаторів ризику [4, ч. 1 п. 4.1].

Перелік індикаторів ризику як документ об'єднує кілька альтернативних (тобто таких, що застосовуються не тільки при одночасному їх виконанні, а також окремо один від одного) індикаторів ризику, пов'язаних спільними областями ризику, заходами з мінімізації ризиків. Перелік індикаторів ризику має містити індикатори ризику та заходи, необхідні для запобігання або мінімізації ризиків (форми та обсяг митного контролю) [4, ч. 2 п. 4.1].

На сьогодні останні актуалізовані переліки індикаторів ризику наведено у листі ДФС від 04.09.2014 р. № 3628/7/99-99-24-04-01-17, зокрема, це:

– перелік індикаторів ризику, які можуть використовуватись посадовими особами митниць для обрання форм та обсягів митного контролю на підставі результатів застосування системи управління ризиками. Він приймається, виходячи із сумарної кількості набраних балів по виявлених індикаторах ризику відповідно до приміток, наведених у даному Переліку індикаторів ризику;

– перелік індикаторів ризику, що можуть використовуватись посадовими особами митниць для обрання форм та обсягів митного контролю на підставі результатів застосування системи управління ризиками при переміщенні товарів у міжнародних експрес-відправленнях, який приймається, виходячи з наявності індикаторів ризику. При цьому перелік митних формальностей обирається відповідно до заходів з мінімізації ризику, зазначених у колонці 3 даного Переліку індикаторів ризику [10].

Нагадаємо, що перелік індикаторів ризику як один із інструментів системи управління ризиками може застосовуватись під час здійснення посадовою особою митниці ДФС митного контролю як достатня підстава для визначення, відповідно до ст. 320 МК України, форм та обсягів митного контролю. Але застосування переліку індикаторів ризику не передбачає необхідності проведення перевірки абсолютно усіх індикаторів щодо кожної зовнішньоекономічної операції.

Рішення щодо застосування індикаторів ризику, зазначених у переліку індикаторів ризику, приймається посадовою особою митниці ДФС, яка здійснює митний контроль та митне оформлення товарів або посадовими особами підрозділів (зокрема, відділу моніторингу ризикових операцій) управління аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням митниці ДФС (далі –

УАР та ПМП). Тобто рішення щодо застосування окремих митних формальностей (форм контролю) здійснюється тільки на підставі індикаторів ризику актуалізованих переліків індикаторів ризику, які приведено у листі ДФС від 04.09.2014 р. № 3628/7/99-99-24-04-01-17 [10].

Підрозділами УАР та ПМП здійснюється моніторинг інформації в АСАУР «Інспектор-2006» (у тому числі й у модулі «Орієнтування») щодо спрацювання профілів ризику та у подальшому вживаються заходи для забезпечення вибіркової участі у виконанні митних формальностей, згенерованих АСАУР (зокрема, митного огляду), по зовнішньоекономічних операціях з ознаками ризику недостовірного декларування.

Отже, наріжним каменем цього є організація та запровадження щоденного моніторингу участі посадових осіб підрозділів УАР та ПМП у проведенні митних оглядів товарів та транспортних засобів, із веденням обліку такої участі за конкретними митними деклараціями (дата, номер митної декларації, посадова особа підрозділу УАР та ПМП, результат огляду) [11, п.п. 25.1 п. 24]. При цьому, однією із найважливіших ланок цього процесу є забезпечення організації належної взаємодії підрозділів митного оформлення (посадові особи яких здійснюють митний контроль та митне оформлення товарів та яких уповноважено на проведення митного огляду товарів, транспортних засобів) та підрозділів УАР та ПМП (посадові особи яких реалізують аналітично-пошукові заходи при здійсненні посадовими особами відділів митного оформлення митного контролю та митного оформлення товарів) при відпрацюванні підвищених ризиків за напрямками, можливого недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, декларування товарів не своїм найменуванням, використання товарів прикриття та вчинення інших дій, спрямованих на неправомірне звільнення від сплати митних платежів, зменшення їх розміру, а також ухилення від сплати митних платежів [1, ст. 472, ст. 485].

Висновки. Отже, орієнтування щодо необхідності проведення огляду вантажів, які надходять від правоохоронних органів на адресу митниць Державної фіскальної служби України, не повинні суперечити нормам ч. 5 ст. 338 МК України та положенням Вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами України. Адже незаконне ініціювання митного огляду та його безпідставне проведення призводить до надходження в подальшому обґрунтованих скарг та додаткових витрат платників податків, що здійснюють ЗЕД, пов'язаних зі сплатою простою вантажу в зонах митного контролю, оплатою техніки та робочої сили з вивантаження товару та подальшого його завантаження, збільшує строки митного оформлення та митного контролю. А такі витрати платників податків, що здійснюють ЗЕД, відшкодовуються за рахунок держави [12, ч. 2 ст. 19, ст. 56; 1, ч. 5 ст. 338].

Також звертаємо увагу на те, що посадова особа митниці ДФС при прийнятті рішення щодо застосування додаткових митних формальностей на

підставі переліків індикаторів ризику має враховувати зобов'язання Уряду України в рамках Програми бюджетної секторальної підтримки ЄС щодо проведення митних оглядів не більше, ніж по 5 % митних декларацій. При цьому, у разі прийняття рішення щодо проведення митного огляду, митницями ДФС має бути забезпечена результативність проведення митних оглядів (виявлення за результатами проведення невідповідностей / правопорушень, у тому числі тих, що призвели до відмови у митному оформленні) на рівні, не менше 30 %.

Як бачимо, орієнтування як випереджувальна інформація, скерована правоохоронними органами на адресу митниць ДФС, замість обґрунтованих підстав по ініціюванню проведення митного огляду (як профілактичного заходу) товарів, що є об'єктами імпортно-експортних операцій, може нести у деяких випадках помилкову складову [13]. А це призводить до подальшого прийняття менш результативних рішень з боку посадових осіб митниць ДФС, що, як правило, завершуються нульовим результатом при проведенні ініційованого правоохоронними органами митного огляду товарів. При цьому витрачаються ресурси митниць ДФС, посадовий склад митниць ДФС несе персональну відповідальність за недотримання законності під час визначення форм та обсягів митного контролю [1, ч. 1 ст. 30], безпідставно порушуються часові нормативи, відведені законодавством України з питань державної митної справи на виконання митних формальностей [14], а також формується певний негативний суспільний резонанс.

Список літератури:

1. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – Ст.1175.
2. Про затвердження вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами України : постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. № 467 // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 97.
3. Про персональну відповідальність посадових осіб ДФС України за порушення прав громадян та суб'єктів ЗЕД при проведенні огляду та переогляду товарів і транспортних засобів : лист Державної фіскальної служби України від 29.12.2014 р. № 17172/7/99-99-27-03-01-17.
4. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками в митній службі України : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 р. № 597 // Митна газета. – 2012. – № 15. – С. 10–14.
5. Про затвердження Порядку внесення інформації про можливі порушення законодавства з питань державної митної справи до модуля «Орієнтування» АСМО «Інспектор-2006» : наказ Державної фіскальної служби України від 29.10.2014 р. № 227.
6. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій : наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 р. № 1011.
7. Про затвердження Порядку проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів : наказ Міністерства фінансів України від 12.12.2012 р. № 1316 // Офіційний вісник України. – № 18. – Ст. 616.
8. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного

документа : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 64. – Ст.2627.

9. Про затвердження форми Акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 636 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 51. – Ст. 2049.

10. Щодо переліків індикаторів ризику: лист Державної фіскальної служби України від 04.09.2014 р. № 3628/7/99-99-24-04-01-17.

11. Протокол № 3 наради у режимі телефонної конференції керівників підрозділів митного спрямування ДФС з керівництвом митниць : лист Державної фіскальної служби України від 30.03.2015 р. № 294/99-99-27-03-02-18.

12. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. –1996. – № 30. – Ст.141.

13. Про інформацію: лист Генеральної прокуратури України від 16.10.2014 р. № 07/2/2-1835 вих-14.

14. Про дотримання часових нормативів митного оформлення: лист Державної фіскальної служби України від 05.12.2014 р. № 13934/7/99-99-24-02-03-17.

References:

1. Mytnyj kodeks Ukrainy 2012 (Verkhovna Rada Ukrainy). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, 32, 9. [in Ukrainian].

2. Postanova pro zatverdzhennia vycherpnoho pereliku pidstav, za naiavnosti iakykh mozhe provodytys' ohliad (pereohliad) tovariv, transportnykh zasobiv komertsijnoho pryznachennia mytnymy orhanamy Ukrainy 2012 (Kabinet Ministriv Ukrainy). Uriadovyj kur'ier, 97. [in Ukrainian].

3. Lyst pro personal'nu vidpovidal'nist' posadovykh osib DFS Ukrainy za porushennia prav hromadian ta sub'ektiv ZED pry provedenni ohliadu ta pereohliadu tovariv i transportnykh zasobiv 2014 (Derzhavna fiskal'na sluzhba Ukrainy). [in Ukrainian].

4. Nakaz pro zatverdzhennia Poriadku zdijsnennia analizu ta otsinky ryzykiv, rozroblennia i realizatsii zakhodiv z upravlinnia ryzykamy v mytnij sluzhbi Ukrainy 2012 (Ministerstvo finansiv Ukrainy). Mytna hazeta, 15, 10–14. [in Ukrainian].

5. Nakaz pro zatverdzhennia Poriadku vnesennia informatsii pro mozhyvi porushennia zakonodavstva z pytan' derzhavnoi mytnoi spravy do modulia «Oriientuvannia» ASMO «Inspektor-2006» 2014 (Derzhavna fiskal'na sluzhba Ukrainy). [in Ukrainian].

6. Nakaz pro zatverdzhennia vidomchykh klasyfikatoriv informatsii z pytan' derzhavnoi mytnoi spravy, iaki vykorystovuiut'sia u protsesi oformlennia mytnykh deklaratsij 2012 (Ministerstvo finansiv Ukrainy). [in Ukrainian].

7. Nakaz pro zatverdzhennia Poriadku provedennia ohliadu ta pereohliadu tovariv, transportnykh zasobiv 2012 (Ministerstvo finansiv Ukrainy). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, 18, 13. [in Ukrainian].

8. Nakaz pro zatverdzhennia Poriadku vykonannia mytnykh formal'nostej pry zdijsnenni mytnoho oformlennia tovariv iz zastosuvanniam mytnoi deklaratsii na blanku iedynoho administratyvnoho dokumenta 2012 (Ministerstvo finansiv Ukrainy). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, 64, 63. [in Ukrainian].

9. Nakaz pro zatverdzhennia formy Akta pro provedennia ohliadu (pereohliadu) tovariv, transportnykh zasobiv, ruchnoi poklazhi ta bahazhu 2012 (Ministerstvo finansiv Ukrainy). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, 51, 227. [in Ukrainian].

10. Lyst schodo perelikiv indyikatoriv ryzyku 2014 (Derzhavna fiskal'na sluzhba Ukrainy).

11. Lyst pro protokol № 3 narady u rehymy telefonnoi konferentsii kerivnykiv pidrozdiliv mytnoho spriamuvannia DFS z kerivnytstvom mytnytys' 2015 (Derzhavna fiskal'na sluzhba Ukrainy). [in Ukrainian].

12. Konstytutsiia Ukrainy 1996 (Verkhovna Rada Ukrainy). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 30, 141. [in Ukrainian].

13. Lyst pro informatsiiu 2014 (Heneral'na prokuratura Ukrainy). [in Ukrainian].

14. Lyst pro dotrymannia chasovykh normatyviv mytnoho oformlennia 2014 (Derzhavna fiskal'na sluzhba Ukrainy). [in Ukrainian].

Fedotov A. P., Candidate of Legal Sciences, Assistant Professor, Assistant Professor of Maritime and Customs Law of the National University «Odessa Law Academy», Doctoral Candidate in Maritime and Customs Law of the National University «Odessa Law Academy», Ukraine, Odessa.
e-mail: lightstarpro@yandex.ua ; ORCID 0000-0001-7659-3023

The suggestion as the basis for customs inspection

The article is devoted to the coverage of defined frames of references, developed under the influence of legal application features of warning information in the form of suggestion which are forwarded to customs houses of State Fiscal Service of Ukraine by law enforcement authorities of Ukraine for the purpose of carrying out the custom examination of goods on their custom registration by officers of custom houses; goods which are moved across the customs border of Ukraine and along customs territory of Ukraine by tax payers carrying out international economic activity.

The present article provides the legal analysis of definitions «suggestion», «risk indicator», «risk profile».

Based on analysis of current legislation of Ukraine on state customs affair it is found that the suggestion – it is the information about people and/or vehicles, with the aid of which offenses of the legislation of Ukraine on state customs affair may be committed, and the information about goods that may be objects of an offense, which was created independently by customs authorities as a result of analytical work or was received by the customs authorities. It is found that a goal of the suggestion is detection, prevention and suspension of offences of the legislation of Ukraine on state customs affair, and no allowance of release for free circulation of goods in the customs territory of Ukraine with offenses of the legislation of Ukraine on state customs affair.

It is also proved that directing by law enforcement authorities to authorities of incomes and fees, which are the customs houses of State Fiscal Service of Ukraine, information about offenses of order of foreign goods transference with the subsequent requirement of customs examination of these goods by customs houses of State Fiscal Service of Ukraine is one of the forms of cooperation between law enforcement authorities and authorities of incomes and fees.

Taking the results of the research into account, the author notes that the decision on the use of certain customs formalities (forms of control) is realized only on the grounds of actualizing lists of risk indicators – criteria with in advance specified parameters, using of which gives an opportunity to choose the object of control which is a risk.

The author concludes that the suggestion directed by law enforcement authorities of Ukraine to the customs houses of State Fiscal Service of Ukraine does not always have reasonable grounds for the customs examination of goods which are transporting through the customs border of Ukraine. It leads to less effective decision-makings by officials of customs houses of State Fiscal Service of Ukraine that usually end with a zero result during a customs examination of goods initiated by law enforcement authorities. Herewith, the resources of customs houses of State Fiscal Service of Ukraine are spent, the customs houses of State Fiscal Service of Ukraine staff is personally responsible for the violation of legality during the determination of forms and volume of customs control, time norms introduced by legislation of Ukraine on state customs affair for realization of customs formalities are groundlessly violated and a certain negative public outcry is formed.

In addition, the attention is focused on the fact that the customs officer of State Fiscal Service of Ukraine, deciding on the application of additional customs formalities on the base of lists of risk indicators, should take into account commitments of the Government of Ukraine within the framework of the EU Sector Budget Support Program of customs examinations not more than 5 % of customs declarations.

Keywords: customs house; suggestion; customs inspection; risk indicators; system of risk management; form of control; risk profile.

Надійшла до редколегії 01.12.2015 р.